

LEPPÄVIRRRAN KYLÄOHJELMA 2025 –

Tämä kyläohjelma on tehty Leppävirran kylätoimijoiden yhteistyönä ja tarkoitettu Leppävirran kunnan päätöksentekoon työkaluksi niin päätöksentekoon kuin kehittämiseen sekä luottamushenkilöiden ja kylätoimijoiden välisen keskustelun virittämiseksi. Leppävirta on pinta-alaltaan laaja kunta, jonka taajama-aste on 58,1 % - lähes puolet asukkaista siis asuu kirkonkylän ulkopuolella. Leppävirralla kyliä ja niissä yhteisöllisiä tiloja (mm. kylätaloja) on yli 20. Ohjelma päivitetään valtuustokausittain.

Kyläohjelman teemat

1. Kylätoiminnan kehittäminen ja kylien yhteisöllisyyden parantaminen
2. Asuminen ja asumisen kehittäminen – ennalta ehkäisevät toimet kylien autioitumiseen
3. Kunnan ja kylien välinen yhteistyö
4. Kylätalot: rikkaus vai rasite

1. Kylätoiminnan kehittäminen ja kylien yhteisöllisyyden parantaminen

Tavoite	Toimenpiteet	Toteuttaja	Aikataulu
Turvallisuuden vahvistuminen: asuminen, liikenne, arjen turva, häiriötilanteet, tunne, tietoturva, huoltovarmuus	TUPA -hanke: Leppävirran kylien turvallisuushanke → turvallisuuden kehittäminen → isompi hankekokonaisuus yhteistyössä kunnan kanssa – kunta hakijana	kylät, yhdistykset, kunta, yritykset (myös maatilat), oppilaitokset, HVA, Liikenneturva	Kehittämishanke: 2025 - 2027

2. Asuminen ja asumisen kehittäminen – ennalta ehkäisevät toimet kylien autioitumiseen

Tavoite	Toimenpiteet	Toteuttaja	Aikataulu
Kaikki kiinteistöt asuttuja	Kuituverkon vetäminen kyliin → etätyö mahdollistuu Asumattomat tilat ja talot käyttöön – miten? Kylien oma ”asuntovälitys” Taloista yhteisöllisiä asumisyksiköitä ikääntyneille Perikuntien aktivointi	Kylät, yritykset ja kunta → hankerahoitus?	2025 →
Kylien tonttitarjonnan lisääminen	Tonttien esittely kunnan kanssa Viestinnän lisääminen tonttitarjonnasta Kylät asuntomessuille Tonttien lohkaisu pelto-/metsäkauppojen yhteydessä	Kunnan ja kylien vahva yhteistyö Kylissä henkilö, joka informoi kuntaa	koko ajan
Uusia asukkaita kyliin (kuntaan)	Kyytipalvelujen kehittäminen Palvelujen kehittäminen koko kunnan alueella	Kunta, kylät ja kaikki toimijat/palvelujen tuottajat	koko ajan
Uudet asukkaat sitoutetaan	Uusien asukkaiden huomioiminen: kyläjuhlat, talkooapu, tiedon välittäminen	Kylät, toimijat, yhdistykset, kunta	koko ajan
Lapsiperheiden arkeen helpotusta	Koulukyydit: ”odotustunti” – sivukylien lapsille mahdollisuus harrastustoimintaan (Suomen harrastamisen malli) Harrastukset Walkers-toimintaa myös kylille Perhepäivähoitoa	Nuorisotoimi, srk, 4-H yhdistys, kunta	koko ajan
Palvelut tarpeisiin	Kylätalkkarit Kiertävät palvelut kylille ”Peräkylän puhelinluettelo” – tarjoaja kohtaa tarvitsevan Nuorten ”kesäduuni”: lasten kerhoja, nurmikon leikkuuta...	tarjoomo.fi Kunnan ”kirjastoauto -hanke” OP:n tuki, kunnan tuki	koko ajan

3. Kunnan ja kylien välinen yhteistyö

Tavoite	Toimenpiteet	Toteuttaja	Aikataulu
Nykytilasta vielä parempaan	Kuituverkkojen rakentamiseen kunta mukaan Infran kunnossapito ja toimivat yhteydet Kunnan viestintä kylille etukäteen, kun käsitellään kyliä koskevia asioita – yhteyshenkilö kylissä → luottamushenkilöiden jalkautuminen kyliin Koulujen säilyminen, raja-alueiden koulumatkojen selvittäminen Ennakoarviointi tarpeista/kannanotto	Kunta, kylät, yritykset, hankerahoitus? Kunnan avustukset Kunnan ja kylien keskustelut, keskustelut luottamushenkilöiden kanssa yhteys kyläneuvostoon Kyläfoorumi	2025 - 2029
Konkreettisen yhteistyön kehittyminen	Viestintä kunnan kanavissa: FB, uutiskirje, netti-sivut ja muut kunnan käyttämät kanavat Kyliden pidettävä omat tietonsa ajan tasalla Kyliden luontokohteet esille viestinnässä Kylät mukaan kunnan kampanjoihin Kylissä on paljon eri alojen osaamista → sen hyödyntäminen PALIN tunnetuksi tekeminen Kirjastoauto? yhteistyö HVAn kanssa/kunnan hanke → Kirjastoauton palvelut tärkeitä: äänestys, digiopastus... Koulutuksia kylille – toiveet kansalaisopistolle Yhteistyö turvallisuusasioissa (hanke)	Kylät ja kunta Kylät viestinnässä: ”tukemassa Leppävirran kunta” Kylät Kunnan viestinnästä vastaava? yhteistyössä kylien kanssa Kansalaisopisto	2025 - 2029
Tavoite	Toimenpiteet	Toteuttaja	Aikataulu
Avustustoiminnan jatkuminen	Kyläohjelman laatiminen ja päivittäminen jatkossa → huomioiminen päätöksenteossa Yksityistieavustukset Yhdistys- ja kyläavustukset	keskustelua kyläneuvostossa ja kyläfoorumissa yhdessä viranhaltijoiden ja päättäjien kanssa	2025 - 2029
Kunnan omistamien kiinteistöjen pysyminen käytössä - kokoontumispaikat	Yhteistyösopimus: kunta + yhdistys Kunta kehittää koko ajan tilojen kokonaiskäyttöä	kunta, kylät, yhdistykset, muut käyttäjät	2025 - 2029

4. Kylätalot: rikkaus vai rasite

→ kuntayhteistyö (kylien omassa ohjelmassa enemmän toimenpiteitä)

Tavoite	Toimenpiteet	Toteuttaja	Aikataulu
Kylätalojen toiminta säilyy aktiivisena	Kylätalot etätyötiloina Palvelupisteitä ja palvelupäiviä kylätalolle Käsityöpiirit, keskustelutilaisuudet, tapahtumat Avoimet ovet Avustusten hyödyntäminen palveluostoihin Nuorten rekrytointi toimintaan, innostaminen Mallien etsiminen muualta	kylät, kylien yhdistykset kunta, kansalaisopisto HVA, srk, yritykset	2025 →
Kylätalot kylien ”varautumiskeskuksina”	Kylätalon kehittäminen varautumiseen ("kriisikeskus") → TUPA -hanke	kylät, kunta, yhdistykset, HVA, yritykset, pelastusviranomaiset,	2025 →
Riittävät taloudelliset resurssit kylätalojen ylläpitoon	Kunnan avustukset + kylien omaehtoinen varainhankinta: arpajaiset, kahvitukset, mainospaikat, myyjäiset, tapahtumat... Vuokraus Säätiöt, Leader yms. rahoitus Jäsenhankinta	kunta kylät	koko ajan